

202102522

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De Minister-President
Minister van Algemene Zaken
Postbus 20001
2500 EA DEN HAAG

Bestuursondersteuning en
Advisering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
30336780

Uw brief van
9 november 2021

Uw referentie
4234837

Bijlagen
1

Datum

Geachte heer Rutte,

Op dinsdag 9 november deed u mij (met een verwijzing naar een brief met kenmerk 202102495), een informatieverzoek van de informateur, de heer Koolmees, toekomen. Dit verzoek betrof de informateurs te voorzien van informatie over welke kinderen tussen de 4 en 5 jaar thans niet naar school gaan.

In de bijlage vindt u de verzochte informatie.

De minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob

Format beantwoording formatievraag OCW - 2021

Vraag					
Welke kinderen tussen de 4 en 5 jaar gaan thans niet naar school?					
Antwoord					
<ul style="list-style-type: none"> In de praktijk zien we dat het overgrote deel van de kinderen al met 4 jaar naar school gaat (97,50%). Het gaat hier dus om een kleine groep kinderen, waarvan we niet weten waarom ze nu niet naar school gaan. Het eventueel aanpassen van de leeftijd van de leerplicht leidt tot extra kosten. Jaarlijks gaan ongeveer twee procent meer kinderen deelnemen aan het onderwijs, waardoor voor deze maatregel twee procent meer bekostiging nodig is. De kosten voor deze maatregel komen uit op € 22,7 miljoen (structureel). 					
Bedragen in € mln.	2022	2023	2024	2025	Struc
Totaal	0	0	0	22,7	22,7
Toelichting					
<i>Aannames</i>					
<p>Uit de cijfers kan nu niet worden opgemaakt waarom kinderen niet naar school gaan op 4-jarige leeftijd. Rekening dient gehouden te worden met het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> Niet alle 4-jarigen kinderen zijn toe aan een volledige schoolweek. Ouders hebben nu nog de keuzevrijheid om een inschatting te maken wat zij goed vinden voor hun kind. Een aantal kinderen kan nog niet op school toegelaten worden, omdat ze nog niet zindelijk zijn. Ook zullen hier kinderen onder vallen, die (vanaf 5 jaar) mogelijk in aanmerking komen voor een vrijstelling van de leerplicht vanwege lichamelijk of psychische redenen, of een vrijstelling krijgen i.v.m. richtingsbezwaren of voor het volgen van onderwijs in het buitenland. Daarnaast gaan enkele kinderen ook naar een internationale of particuliere school. 					
<i>Effectiviteit en doelmatigheid</i>					
<i>Effectiviteit/doeltreffendheid</i>					
<ul style="list-style-type: none"> Als alle kinderen die nu niet op 4-jarige leeftijd naar school gaan, dit wel doen, dan ontvangen ze eerder onderwijs. Hierdoor krijgen zij dezelfde onderwijskansen als de kinderen die op 4-jarige leeftijd starten met het basisonderwijs. Hiermee worden mogelijkerwijs onderwijsachterstanden verminderd of voorkomen. 					
<i>Doelmatigheid</i>					
<ul style="list-style-type: none"> In de praktijk zien we dat het overgrote deel van de kinderen al met 4 jaar naar school gaat (97,50%). Een deel van de leerlingen die niet naar school gaat, zou vrijgesteld kunnen worden van de leerplicht, 100 procent deelname aan het onderwijs lijkt dan ook uitgesloten; dat is namelijk ook niet het geval bij de leeftijdsgroepen 5-12 jaar. Voor 1 oktober 2020 is een gemiddelde deelnamepercentage berekend van de cohorten 5, 6 en 7 jarigen, dit komt neer op 99,32%. De leerplicht geldt voor al deze cohorten, daarom is een gemiddelde genomen. Dit geeft een beter inzicht in het aantal leerlingen dat onder de leerplicht valt dat ook staat ingeschreven op een school. Als dit gemiddelde deelnamepercentage tegenover de 97,50% deelname van de 4-jarige wordt gezet, leidt dit tot een verschil van 1,82%. Dat komt neer op ongeveer 3.200 4-jarige kinderen die nu niet naar school gaan, maar dat mogelijk wel zouden gaan bij het verlagen van de leerplicht van 5 naar 4 jaar. 					
leeftijd op 1 oktober 2020					
Ingeschreven	4	5	6	7	
BO	169.950	170.021	171.909	169.957	
SBO	742	1.502	2.336	3.249	
SO	1.675	2.754	3.440	3.756	
Eindtotaal	172.367	174.278	177.685	176.962	
CBS	176.748	176.034	178.746	177.759	
deelname	97,5%	99,0%	99,4%	99,6%	

- Als uitgegaan wordt van extra 3.200 leerlingen die op 4 jarige leeftijd wel naar school gaan, dan komen de kosten binnen het onderwijs voor deze maatregel uit op € 22,7 miljoen (structureel).

Uitvoerbaarheid

- De kinderen van 4 jaar die nu niet naar school gaan, hebben mogelijk extra begeleiding en ondersteuning nodig en er moet ook meer aandacht zijn voor de sociaal-emotionele veiligheid van kinderen. Ook leidt dit mogelijk nog tot kosten voor extra ondersteuning.
- Als meer kinderen van 4 jaar naar school gaan, is de verwachting dat het verzuim toe gaat nemen. Kinderen worden bijvoorbeeld ziekgemeld als een volle schoolweek te veel is. Dit levert extra administratieve lasten op voor scholen, jeugdartsen en leerplichtambtenaren. Dit kan leiden tot veelvuldig ziekmelden, meer aanvragen van vrijstellingen, en potentieel een hoger verzuim. Mogelijk leidt dit nog tot extra kosten voor leerplicht bij gemeenten.

Overige opmerkingen; bv. wetstechnische aspecten en risico's

- Wetstechnisch: Mocht een aanpassing van de leerplichtwet naar 4 jarige leeftijd gewenst zijn, dan dienen de Leerplichtwet 1969 en mogelijk de WPO te worden aangepast. Dit duurt minstens 2 jaar.